INTERNET STIFTELSEN

UD2020/11744/HI

# Internetstiftelsens remissvar på utredningen En enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49)

**Om Internetstiftelsen**

**Internetstiftelsen är en oberoende, affärsdriven och allmännyttig organisation. Vi verkar för ett internet som bidrar positivt till människan och samhället.**

Vi är en stiftelse och vår urkund slår fast att vi ska säkerställa en stark och säker infrastruktur för internet som tillgodoser dagens och framtidens behov i Sverige samt främja forskning, utbildning och undervisning med inriktning på internet. Vi ansvarar för internets svenska toppdomän .se och sköter även drift och administration av toppdomänen .nu. Intäkterna från affärsverksamheten finansierar en rad satsningar i syfte att möjliggöra att människor kan nyttja internet på bästa sätt och att ge kunskap om internetanvändningen i Sverige samt digitaliseringens påverkan på samhället. Vi tillhandahåller evenemang och utbildningsinsatser som gör det enklare att förstå och använda internets tjänster och som bidrar till ökad kompetens och fler möten som främjar internetinnovation. Vi stöttar även olika fristående uppdrags- och forskningsprojekt som på olika sätt gynnar internets utveckling och ger förutsättningar för internetentreprenörer och utvecklare att ta steget från idéstadie till färdig produkt eller tjänst. Med våra identitetsfederationer förenklar vi inloggning och höjer säkerheten i identitets- och kontohantering för både användare och leverantörer av olika tjänster inom skola, hälso- och sjukvård.

Internetstiftelsen har blivit tillfrågade att lämna remissvar på En enhetlig och effektiv marknadskontroll (SOU 2020:49). Remissvaret är främst avgränsat till avsnitt 9 i betänkandet.

**Inledande kommentar**

Utredningen anför att det inte finns något utrymme att avstå från att tilldela marknadskontrollmyndigheter befogenhet att begära vissa begränsningar, men att det står Sverige fritt att fastställa villkor för hur befogenheten ska utövas. Internetstiftelsens synpunkter nedan utgår från detta konstaterande.

**Avsnitt 9.2 Reglering av befogenheter**

*Proportionalitetsprincipen*

Artikel 14.2 i EU:s marknadskontrollförordning anger att marknadskontroll-myndigheterna ska utöva samtliga befogenheter med beaktande av proportionalitetsprincipen. Utredningen anser att myndigheternas skyldigheter att utöva

sina befogenheter i enlighet med proportionalitetsprincipen följer av 5 § förvaltningslagen och därför inte behöver anges särskilt i den föreslagna lagen.

Internetstiftelsen anser att proportionalitetsprincipen ska vara grundläggande vid myndigheternas tillämpning av befogenheterna enligt förslaget. Det innebär bland annat att marknadskontrollmyndigheterna behöver göra noggranna överväganden innan de riktar åtgärder mot relevanta mellanhänder (innehållsleverantörer, internetleverantörer eller hostingleverantörer), för att säkerställa att åtgärden riktas mot den aktör som är så väl proportionerlig, effektiv och ändamålsenligt i det enskilda fallet. Internetstiftelsen anser att marknadskontrollmyndigheterna bör uppmuntras till att föra en dialog med aktuella mellanhänder i så stor utsträckning som möjligt, för att säkerställa att de åtgärder som mellanhanden kan vidta verkligen är effektiva för att uppnå det aktuella ändamålet.

**Avsnitt 9.7 Begränsning av onlinegränssnitt**

*Utgångspunkter för överväganden om begränsning av onlinegränssnitt*

Utredningen anför att frågor om inskränkningar i vissa grundläggande fri- och rättigheter väcks vid överväganden om myndigheters möjligheter att ändra eller begränsa innehållet på webbplatser/onlinegränssnitt. Internetstiftelsen instämmer med utredningens konstaterande. Internetstiftelsen anser att en långgående yttrandefrihet är grundläggande för att värna om ett fritt och öppet internet. Denna frihet bör endast begränsas om det är absolut nödvändigt och ostridigt att det intresse som ska skyddas genom åtgärden väger tyngre än yttrandefriheten.

*Praktisk tillämpning av befogenheten*

Internetstiftelsen anser att utredningen på ett pedagogiskt och utförligt sätt förklarar hur den praktiska tillämpningen av befogenheten i led två enligt artikel 14.4 k) kan utövas.

Internetstiftelsen anser, i likhet med utredningen, att den enda möjliga åtgärden för att helt säkerställa att innehåll inte går att nå eller konsumeras är att innehållet avlägsnas från internet. Internetstiftelsen anser därför att marknadskontrollmyndigheterna i största möjliga utsträckning bör säkerställa att de ekonomiska aktörer som omfattas av första ledet i artikel 14.4 k) vidtar åtgärder, innan marknadskontrollmyndigheterna vänder sig till innehållsleverantörer, internetleverantörer eller värdtjänstleverantörer enligt led två.

Angående utövande av befogenheten i led två anför utredningen att en marknadskontrollmyndighet själv bör få avgöra mot vilken aktör ett krav på begränsning av åtkomsten ska rikas mot. Internetstiftelsen instämmer till viss del med denna bedömning, eftersom den möjliggör effektivitet och flexibilitet vid tillämpningen. Internetstiftelsen vill samtidigt betona att en sådan reglering förutsätter att de behöriga myndigheterna är väl insatta i de åtgärder som respektive mellanhand kan vidta och att myndigheterna gör noggranna och motiverade överväganden. Internetstiftelsen vill understryka att den åtgärd som ingriper minst i internetanvändarnas yttrandefrihet alltid bör väljas, om åtgärden helt eller till viss del kan uppnås på detta sätt.

Vad avser införande av varningsmeddelande och de säkerhetsaspekter som kan uppstå, hänvisas till Internetstiftelsens remissvar till förslagen i betänkandet En omreglerad spelmarknad (SOU 2017:30).
https://internetstiftelsen.se/app/uploads/2019/01/Remissvar_en-omreglerad-spelmarknad_Internetstiftelsen-i-Sverige.pdf

*Beslut om begränsning av onlinegränssnitt*

Utredningen föreslår att beslut om begränsning av onlinegränssnitt ska kunna fattas av marknadskontrollmyndigheterna, utan föregående domstolsprövning. Utredningen anför bland annat att det beror på att ett förfarande med domstolsprövning tar längre tid och blir mer kostsamt för samtliga berörda aktörer.

När en domstol tar beslut om att agera mot innehåll på internet tillämpas proportionalitetsprincipen och beslutet vägs mot internetanvändares yttrandefrihet och informationsfrihet. Internetstiftelsen anser därför att beslut om att åtgärder ska riktas mot internetleverantörer, innehållsleverantörer eller värdtjänstleverantörer bör fattas av en domstol, då inskränkningar i den fria kommunikationen alltid bör föregås av beslut i domstol.

**Sammanfattning**

Internetstiftelsens remissvar är avgränsat till avsnitt 9 i betänkandet. Internetstiftelsen anser att utredningen på ett tillfredsställande sätt förklarar olika aktörers roll på internet samt problematiken med att begränsa åtkomsten till innehåll på nätet. Internetstiftelsen anser dock att behovet att proportionalitet och effektivitet bör betonas ytterligare. De behöriga myndigheterna därför bör därför uppmuntras till att föra en dialog med de mellanhänder som är relevanta i förslaget (internetleverantörer, innehållsleverantörer och värdtjänstleverantör).

Internetstiftelsen anser avslutningsvis att frågan om att begränsa åtkomst till innehåll bör beslutas av en domstol, så att det säkerställs att beslutet är förenligt med ett öppet, neutralt och säkert internet.

Stockholm den 25 november 2020

Danny Aerts,

Vd, Internetstiftelsen